

Ιστορίες του Βαρθολομαίου Ολίβιε
ρεσεψιονίστ και διηγηματογράφου

Ποταμόπλοια/16

Δημήτρης Καρακίτσος
Ιστορίες του Βαρθολομαίου Ολίβιε
ρεσεψιονίστ και διηγηματογράφου

© 2017, Εκδόσεις ΠΟΤΑΜΟΣ & Δημήτρης Καρακίτσος
Σχεδιασμός εξωφύλλου: Δάφνη Κουγέα
Σελιδοποίηση: Βίβιαν Γιούρη

Εκδόσεις ΠΟΤΑΜΟΣ
Ξενοκράτους 48, 106 76 Αθήνα, τηλ. 210 7231271, fax 210 7254629
www.potamos.com.gr, info@potamos.com.gr

ISBN 978-960-545-089-2

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμημάτων του με οποιονδήποτε τρόπο, κληρώς και η μετάφραση ή διασκευή του ή εκμετάλλευσή του με οποιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγής έργου λόγου ή τέχνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1993 και της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης-Παρισιού, που κυρώθηκε με το ν. 100/1975. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, σελιδοποίησης, εξωφύλλου και γενικότερα της όλης αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου, με φωτοτυπικές, ηλεκτρονικές ή οποιεσδήποτε άλλες μεθόδους, σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 2121/1993.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΡΑΚΙΤΣΟΣ

Ιστορίες του Βαρθολομαίου Ολίβιε
ρεσεψιονίστ και διηγηματογράφου

 ποταμός

ΑΘΗΝΑ 2017

*στη Μαριλένα και την μπέμπα
στη Φανή*

Εἰς τήν Κέρκυρα ἔλαβεν ἀφορμή νά ἐμβαθύνῃ εἰς μίαν ἀπό
τές ὠραίες Τέχνες, τήν ὁποίαν ἀγαποῦσε καί ἐννοοῦσε ὄχι
λιγότερο παρὰ τή δική του.

Ἰάκωβος Πολυλάς Προλεγόμενα

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Ταράξιππος	11	/	Ο Φάουστ κι ο ποιητής του	13	/
Το φάντασμα πίσω από τις τριανταφυλλιές	15	/	Παγωτό στην προκυμαία	25	/
Περιστεροφωλιές	33	/	Μενίππεια φαντασία	35	/
Ο κουλουρτζής	49	/	Άνεμος στα καντούνια ή Το σαπιοκάραβο	51	/
Από την εποχή της ληστοκρατίας	55	/	Cavatina	57	/
Ο άορατος	63	/	Μαρσύας γδαρμένος στο παγκάκι της πλατείας	65	/
Κατά τον βομβαρδισμό	67	/	Αλτζερίνος	69	/
Η μουσική του Ερρίκου Ζάνη	73	/	Το πιστόλι και το τραπέζι	81	/
Η παραλία του Βαρνάβα	87	/	Το πορφυρό πορνείο στο Νταρ ες Σαλάμ	89	/
Ο δολοφόνος στις φοινικιές	95	/	Arturo Márquez	97	/
Περιπέτεια στην Ανταρκτική	99	/	Ο Σωκράτης του Πέλεκα	125	/
Βουβή χάρτινη κιθάρα	129	/	Στον σιδηροδρομικό σταθμό	131	/
Το Ζαΐρ	133	/	Η εξάφaniση του καθηγητή Μαγιοράνα	137	/
Του ουρανού το μέγα πολυκάντηλο	175	/	Φθινοπωρινό	185	/
Σημειώσεις	187				

Ταράξιππος¹

Η μυρμηγκοσυρμή εξηγούνταν από ένα κολοβό σκοτωμένο σαμιαμίδι πίσω από τη γλάστρα με τις ορτανσίες. Συνέβαιναν πολλά και θαυμαστά στο ερημωμένο σπίτι στο Σκριπερό². Τα φαντάσματα ζούσαν σαν κανονικό αντρόγυνο – αν βέβαια είχες μάτια να τα δεις. Κι όμως, το προπολεμικό αμάξι τους έπαιρνε μπρος από μια σκουριασμένημανιβέλα, καρφωμένη ανάμεσα στους στρόγγυλους φανούς. Το κλάξον στρίγκλιζε και μια πηχτή καφετιά κάπνα εξωθούνταν με βία από το χωνί της εξάτμισης. Τότε, ο γαντοφορεμένος κύριος Πατέστος έδενε σταυρωτά στον λαιμό του ένα καρό κασχόλ κι έλιωνε στο χώμα το τσιγάρο του. Πρέπει να υπήρξε γόης, όμως καλύτερα ας πούμε αυτό που μπορέσαμε να διαπιστώσουμε ιδίως όμμασι: η κυρία Πατέστου είναι σεμνή και εύθραυστη. Προκειμένου να αποφύγει τα αγχαλιάσματα και τις περιπτώξεις μεταμορφώνεται σε καναρίνι – αλλά μετανιώνει γρήγορα. Δεν υπάρχει τίποτε σαν την αγάπη: ευθύς οι δυο τους καβαλούν τις θέσεις τους και ξεκινούν. Φαίνεται ότι αναχωρούν, όμως στην πραγματικότητα απλώς ξεθωριάζουν: οι σκιές του μοιάζουν με αρχαγνούφρανα

πέπλα κρεμασμένα στο σχοινί. Μα αυτοί δεν το αντιλαμβάνονται. Γελούν, φιλιούνται και πειράζονται όπως την εποχή που ερωτεύτηκαν: Ιούλιος 1920, ο κακοτράχαλος δρόμος που οδηγεί στην παραλία του Αγίου Σπυρίδωνα – αίφνης ένας σκαντζόχοιρος πετάγεται από τα χόρτα, ο κύριος Πατέστος τον αποφεύγει ισοπεδώνοντας μια ψάθινη καλύβα στην αμμουδιά. Ο πατέρας τής ανύπανδρης τότε κυρίας Πατέστου, ιατρός στο επάγγελμα, Αλκαίος Κοκονέτσης, ζητά από τον υπηρέτη του να καλέσει τον μουλαρά Σπύρο από το χωριό. Ξεκollούν το αυτοκίνητο και ο ιατρός καλεί στην οικία του τον εύπορο νεαρό bon viveur για ένα απεριτίφ. Κισσοί και φουντωτά καλλωπιστικά δροσίζουν τη βεράντα. Το γραμμόφωνο παίζει μαντολινάτες χαραγμένες σε βαριούς δίσκους των 72 στροφών. Η κόρη του ιατρού ανεμίζει τη βεντάλια της και ο χλιαρός αέρας αναστατώνει τις γλώσσες του γιακά της. Το κολιέ της, μια σειρά από μαργαριτάρια, θα κοπεί άξαφνα και οι πέρλες θα σκορπίσουν στο κατάστρωμα του πλοίου, κατά την επιστροφή από το γαμήλιο ταξίδι.

Ο Φάουστ κι ο ποιητής του

○ δίσκος είχε πέσει από τα χέρια της σερβιτόρας στα πόδια μου – δεν έφταιγε εκείνη, όμως την ευχαριστώ, γιατί εξαιτίας της έγραψα αυτή την ιστορία: είναι, δήθεν, η έκτη φορά που της πέφτει ο δίσκος, την απολύουν, βρίζει το αφεντικό της κι εγώ επεμβαίνω. Δεν είμαι πια συγγραφέας αλλά ο Μεφιστοφελής. Κάνω ένα θαύμα για να με πιστέψει: μεταμορφώνω τους θαμώνες σε πουλιά, όλα θα αλλάξουν, της λέω, και στο διπλανό τραπέζι ένα χαλκοπράσινο περιστέρι σκαλίζει με το ράμφος του την επιφάνεια. Η Σπιανάδα είναι χιονισμένη και άδεια, ένας πωλητής λουλουδιών ξεπαγιάζει κάτω από μια σχισμένη τέντα. Καθόμαστε, πίνουμε ρούμι και καπνίζουμε, χαϊδεύω τους ώμους της μα εκείνη είναι επιφυλακτική – γνωρίζει τι θέλω. Γνωρίζει ότι θέλω την ψυχή της, και δυστυχώς δεν μπορώ να της υποσχεθώ το αντίθετο.

Το φάντασμα πίσω από τις τριανταφυλλίες

Η υδρορρόη βασιτιόταν γερά από δυο μεταλλικούς πασσάλους και, αν θυμάμαι καλά, ήταν δεμένη με χοντρό σύρμα σε δυο σημεία, μπορούσες να πατήσεις άφοβα – άλλωστε είχε προεξοχές για να πιαστείς. Τα είχα σκεφτεί όλα. Εν ανάγκη θα τον εγκατέλειπα απ' το παράθυρο σαν δραπέτης, κι ας μην έκλεβα μία, μου 'φτανε να μην τον ξαναδώ! Αυτό το γλίσχρο απομεινάρι της αβύσσου! Κι ύστερα έχε γεια χυδαία ρουτίνα, έχε γεια ανδραποδισμό.

Το βράδυ που απέδρασα το φεγγάρι έδειχνε λειψό πίσω από τις κουρτίνες. Έπαιζα κιθάρα στο σαλόνι, το τρίτο μέρος της *Λαϊκής βραζιλιάνικης σουίτας* του Βίλλα-Λόμπος. «Δεν είμαι καλά», φώναξε από το ντιβάνι του, και ζήτησε ένα ποτήρι γάλα. Το ζέστανα δίχως να φτύσω στο μπρίκι, ανακάτεψα τρεις κουταλιές ζάχαρη και έστριψα το πόμολο. Οι κουρτίνες και τα αρώματα παγίδευαν την αποπνικτική υγρασία, ο καπνός του τσιγάρου του έγγραφε κύκλους στο ταβάνι. Ακούμπησα το γάλα στο κομοδίνο, ο θείος μου, με ξεκούμπωτη τη χρυσαφένια του πουκαμίσια, είχε αφεθεί στη σαγήνη ενός βιβλίου αριθμομαντείας. Στράφηκα στην τζαμαρία να

δω τα φώτα των καντουινιών, ο θείος μου, το «σπλάχνο μου», ήπια το γάλα, ρεύτηκε και ζήτησε να αφήσω την κιθάρα μου στη θήκη.

Το 'σκασα στις τρεις, έφυγα σαν κύριος από την πόρτα. Έφτασα στο μαγεμένο Σαρρόκο, όπου ένας ταξιτζής αρχιτός στο παγκάκι και δυο μεθυσμένοι τουρίστες που κρατιόντουσαν αγκαζέ με κοίταζαν (ή ήταν ιδέα μου;) σαν να κρατούσα ματωμένο μαχαίρι. Βάδιζα βιαστικά και ήμουν ασυγκράτητος. Η κάβα πουλούσε φτηνό ουίσκι του ντενεκέ. Έκλεψα ένα μπουκάλι ρούμι, αγόρασα ξηρούς καρπούς και άφησα τα ρέστα, σύρθηκα στα καντούνια αρίφνητες ώρες. Κοιμήθηκα σε μια πανσιόν και ξύπνησα από την αφόρητη ζέστη του μεσημεριού. Πλήρωσα (με τα λεφτά του θείου μου) κι ύστερα από ένα καλό πρόγευμα, περπάτησα ως τον σταθμό του ΚΤΕΛ μασώντας μια οδοντογλυφίδα. Ζήτησα εισιτήριο για Ιωάννινα, ο υπάλληλος ήταν νωθρός σαν οδαλίσκη ηλικιωμένου πασά. Πήγα στο αναψυκτήριο, ένας τρελός μάζευε απ' τα τραπέζια τα τενεκεδάκια των αναψυκτικών. Ο θείος μου, ικέτης με προβιά ντέντεκτιβ, έκοβε βόλτες στα λεωφορεία γυρεύοντας τον δραπέτη. Έφυγα τρέχοντας – την επόμενη πήρα το καράβι για Ηγουμενίτσα κι εξαφανίστηκα.

Λίγα χρόνια μετά το «σπλάχνο μου» αυτοκτόνησε.

Στο βαρύ ξύλινο τραπέζι σιγοκαιγόταν ένα κόκκινο κερί. Κεριά παντού, εγκατεσπαρμένα στις εταζέρες,

στη βιβλιοθήκη με τα βαλσαμωμένα πουλιά, ακροβολισμένα σαν αστερισμοί στο καφετί μωσαϊκό. Στο τραπέζι υπήρχε μια όλο ραγισματιές γυάλινη γαβάθα και μια επάργυρη κουτάλα με σκαλίσματα. Η γαβάθα ήταν γεμάτη νερό. (Ως βοηθός του μέντιουμ, είχα καθήκον να τη γεμίζω.) Φορούσα μια κεντητή ποδιά στο χρώμα του σάπιου μήλου και άπλωνα μια λιπαρή ουσία στα μαλλιά μου για να λαμποκοπούν. Παραδίδοντας το σκεύος, έσκυβα με τελετουργική αφοσίωση να φιλήσω το χέρι του θείου μου. Ο πελάτης βύθιζε στο νερό τρίχες ή κομμάτια από το ρούχο (ή ακόμη κι ένα χαρτί με το όνομα) του γνωστού του, και εν συνεχεία ανακάτευε το νερό με την ιερή κουτάλα. Το να τάξεις στις πελάτισσες τα πάντα ήταν ασύγγνωστη δεκαρολογία – εκτός αν ήθελες να τις χάσεις. Οι περισσότερες ζητούσαν πίστωση, άλλες ξόδευαν απερίσκεπτα, και κάποιες άλλες, κυρίες αληθινές, αφήνανε στο τραπέζι ρολά από χαρτονομίσματα. Όταν ο θείος μου πρόσθετε στις προβλέψεις του νεαρές γυναίκες, νεφελώδεις όσο οι καταιγίδες, οι πελάτισσες αποχωρούσαν με μαραμμένη καρδιά – κι ας μην το δείχνανε. Με άλλο αέρα είχαν μπει. Ένα βράδυ ο θείος μου γύρισε σπίτι σφαδάζοντας (του είχε χιμίζει κάποιος εξαπατημένος). Τα κουμπιά της φανταχτερής πουκαμίσας ήταν ξηλωμένα, μεταξωτές κλωστές κρέμονταν σαν πευκοβελόνες, ενώ τα μανίκια είχαν λεκέδες από αίμα. Εκείνο το βράδυ το «σπλάγνο μου» κουλουριάστηκε στον καναπέ. (Πρέπει να έλκλαιγε όταν τον σκέπασα.) Το πρωί εισέ-

βαλε εκεί που κοιμόμουν για να μου αφήσει ένα δώρο: ένα βιβλίο με παρτιτούρες του Βίλλα-Λόμπος. Εντούτοις φέρθηκα γαϊδουρινά. Τον καταφρόνησα και του γύρισα την πλάτη. Ό,τι κι αν είπε για μένα μέσα από τα δόντια του, το ξέχασα. Ότι είμαι αχάριστος και άκαρδος, θα το είπε σίγουρα.

Ό,τι κι αν είμαι, το χρωστώ σε αυτούς που με παράτησαν στην τρελή γιαγιά μου όταν ήμουν βρέφος. Η γιαγιά μου είχε μοδιστράδικο στο Μαντούκι, μια καμαρούλα όσο οι τουαλέτες των κουρείων. Η οποία γκρεμίστηκε από τον δήμο όταν ήμουν ετών οκτώ. Η γιαγιά μου παράτησε το Μαντούκι, παράτησε τη μοδιστρική και το παλιό μας σπίτι και με τράβηξε σε μια σαθρή μονοκατοικία στην Αλεπού να ψευτοζούμε με τη σύνταξή της. Η αυλή του σπιτιού μας γειτόνευε με τα χαλάσματα μιας ξυλοτάβανης αποθήκης γεμάτη αρουραίους. Το γειτονόπουλο ήταν γιός ενός τραυλού χωρισμένου ψαρά. Τα μαλλιά του έμοιαζαν με σκονισμένο κομποσκοίνι, ενώ τα μαλλιά του θείου μου ήταν αφράτα και ξανθά. Ένα καλοκαιριάτικο απόγευμα (θαρρώ το '86) τον είδα για πρώτη φορά. Το παντελόνι του ήταν ξεβαμμένο στο ύψος του καβάλου και το χτένισμά του παρέπεμπε σε άγγλο τουρίστα. Συζήτησαν με τη γιαγιά μου στην αυλή. Τη δεύτερη φορά τον αφήσαμε να κοιμηθεί στο χολ. Είχε μια χτένα στην τσέπη και μια μελανιά κάτω από το αριστερό μάτι. Ήμερώ-

ματα ξύπνησα απ' τις φωνές της γιαγιάς. Τα συρτάρια της ντουλάπας ήταν ανακατωμένα. Έλειπαν κοσμήματα και ένα κουτί με τις οικονομίες – ευτυχώς το μικρό. Χάσαμε τα ίχνη του για μια πενταετία, η γιαγιά εν τω μεταξύ αρρώστησε, εγχειρίστηκε και υποτροπίασε. Νοσηλευόταν στο νοσοκομείο όταν ο θεός μου εμφανίστηκε από το πουθενά. Πλήρωσε αποκλειστική να ξεσκατίζει τη μάνα του, μια άσχημη νοσοκόμα με σμιχτά φρύδια και πρησμένους αστραγάλους. Το μεσημέρι τρώγαμε παστιτσάδα σε μια παραλιακή ταβέρνα – ένα μήνα κράτησε αυτό. Τότε το «σπλάχνο μου» φορούσε κολλητά σκούρα πουκάμισα. Η γιαγιά πέθανε τη μέρα που ο θεός τράκαρε το πεντακοσάρι Φιάτ του. Φύγαμε από το νοσοκομείο. Σιωπηλοί, μονάχοι χωρίς συντρόφους τραβούσαμε προστά³ και ο ουρανός έμοιαζε με σκουριασμένη λαμαρίνα. Στο Σαρρόκο αγοράσαμε μπίρα από ένα περίπτερο. Άρχισα να σπαράζω. Ο θεός μου με αγκάλιασε, η φωνή του ήταν ραγισμένη, «θα σε πάω στη μάνα σου» είπε, και σήκωσε το χέρι του για ταξί.

Ψεύτικη υπόσχεση, γιατί η μητέρα μου είχε ξενιτευτεί και με είχε ξεχάσει. Το να είσαι έφηβος και καταραμένος, όσα απωθημένα κι αν δημιουργεί, έρχεται η στιγμή που ο δρόμος ανοίγει, όμως τότε distάζεις να τον διαβείς. Είχα κάποτε ονειρευτεί τη μητέρα μου, προπορευόταν στον δρόμο που πήγαινε για το σπίτι στο Μαντούκι, θυμάμαι τη γειτονιά πνιγμένη στις αμυ-

γδαλιές. Η μητέρα μου μπήκε σε ένα αυτοκίνητο κι εγώ της μιλούσα από έξω, ενώ ο κρύος αέρας θέριζε. Πέρασε ένα φορτηγό με λαμαρίνες που έτριζαν και η μητέρα μου βγήκε από το αυτοκίνητο, ήθελα να την ακολουθήσω αλλά κάποιος ψιθύρισε ότι το φορτηγό θα πέσει στον τοίχο. Λένε ότι τα όνειρα δεν προλέγουν τίποτα· όμως το ξέφτι που διαπέρασε τα μάτια μου έλεγε κάτι πολύ απλό: η απροθυμία να ακολουθήσω τη μητέρα στο φορτηγό ήταν ο φόβος μιας πιθανής απογοήτευσης. Στην κηδεία του θείου μου είχα την κρυφή ελπίδα ότι θα τη δω. Από την ηλιόλουστη Αθήνα έφτασα σε μια Κέρκυρα βροχερή, μολυβένια σαν πέτσα ψαριού. Βρήκα το σπίτι του νεκρού, το σπίτι των εφηβικών μου χρόνων, κλειδωμένο, αισθάνθηκα την καρδιά μου να χτυπά δυνατά. Οι τριανταφυλλίες είχαν τινάζει κόκκινα μπουμπούκια και ανθούς, κι ήταν σαν να βλέπω το «σπλάγχο μου» να τις ψεκάζει φορώντας τα τρύπια του τσόκαρα. Προτού φύγω από εκείνο το μέρος για πάντα, έσβησα το τσιγάρο μου σε ένα σκονισμένο περβάζι. Πούλησα το σπίτι, αγόρασα ένα διαμέρισμα στον Λυκαβηττό και προσπάθησα να απαλύνω τις αναμνήσεις μου. Τα θεατρικά που γράφω τώρα μου εξασφαλίζουν τον επιούσιο, αλλά όχι την αθανασία. Είναι κωμωδίες στις οποίες το κωμικότερο πρόσωπο είναι πάντοτε απεγνωσμένο.

Η κωμωδία που άρχισα να γράφω πέρυσι λέγεται *Το φάντασμα πίσω από τις τριανταφυλλίες*. Ένα ερωτευμένο μέντιουμ καλεί το φάντασμα ενός συγγενή του